

ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം

(മണിപ്രവാളകാവ്യം)

ഗ്രന്ഥകർത്താക്കന്മാർ

മഹിമശ്രീ പന്തളത്ത് കേരളചമതമ്പുരാൻ മുഖർകൾ

മ.രാ.രാ. ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യർ,

എം. എ., ബി. എൽ., എം. ആർ. എ. എസ്സ്.

ബ്രഹ്മശ്രീ റവങ്കര നീലകണ്ഠൻനമ്പൂതിരി (രാജാ)

പ്രസാധകൻ

അന്നമനസ് കിഴക്കെ പോട്ടയിൽ കൂണ്ണപാത്രവാർ

കോപ്പി—1000.

(വകുപ്പ് വക.ശം)

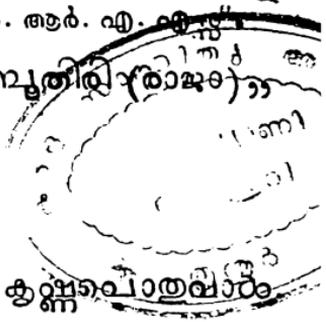
1090

PRINTERS

THE MANGALODAYAM CO., LTD.,

TRICHUR.

Handwritten notes and signatures on the left side of the page, including the number 1148.

ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം

ഒന്നാം ഭാഗം.

(മഹാ: മഹിമശ്രീ പന്തളത്തു: മേ.ദ.രളവർമ്മയുരരണ
തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്.)

ദ്വീപഭിവർഷമതിഹർഷമൊടങ്ങുമിന്ദു-
ദ്വീപാഖ്യനാമരിയപാഞ്ചസ്യന്ദുപൻനടത്തി
ആക്ലായതതപഗതിയൊക്കെയറിഞ്ഞുദിവ്യ-
ധാതാധരാഭരണമായിവിളങ്ങിമുനം. 1

ശ്രീരാമദേവനുടെഭൂഭരണത്തിനുപൻ-
പോരാജപദമതുമാതിരിപുതശീലൻ
ധീരാഗ്രന്ദനാപ്രഥിതപാത്മിപൻത്മികൾക്കു
ധാരാധരവ്രതിധരാപതിരക്ഷിച്ചെക്കാൻ. 2

പാലാശിമകയുടെമഞ്ജുളനന്തനത്തിൽ
കാലാശിതൻകിലുകിലലുപനിയെന്നപോലെ
ചേലാളമാപ്പുരമതല്ലിയിൽവേദഗീതീ
കോലാഹലംസതതമെങ്ങുമയന്നിരുന്നു. 3

സീമാതിവാതികതുകംജനതസ്തുനൽകി
ശ്രീമാനനീയചരിതൻചരിതാത്മഭാവം

പുമാതുതൻപുതിയമംഗളകേളിരംഗ-
ധാമാവ്യയാംനിജപുരികുന്ദുപൻവരത്തി. 4

ചൊല്ലുള്ളപണ്ഡിതശിവാമണിപാണ്ഡ്യഭൂപൻ
തെല്ലംസപവൃദ്ധിയിലുമുദ്ധതനായിടാതെ
പുല്ലംപുരന്ദരവിഭൂതിയുമൊപ്പമായ്ത്താൻ
കില്ലുള്ളിലാറുദൃശ്യമോർത്തിതുതപവേദി. 5

മാണിക്യവളുകനകാഞ്ചിതമായമഞ്ച-
ശ്രേണിക്കെഴുംമഹിതഭൂവിൽവസിക്കിലുന്താൻ
കാണിക്കുപോലുമവലേപമെഴാതെപാണ്ഡ്യ-
ഷേക്കുണിക്കു പൂണ്ണശശിതപവിചിന്തചെയ്താൻ. 6

തങ്കത്തിനുംതരളകാന്തിയിലംബുജാസ്രാ-
തങ്കംവളത്തുമിളമാൻമിഴിമാർക്കുമേതും
തങ്കൽപെടുന്നദൃശ്യമൃത്തടിമെപ്പടാത്ത
തികൾകലാധരനദേശികനായ്ലഭരേശൻ. 7

കെന്ദ്രമോദകീകമലശംഖരമാംഗഭൂത്താം
ദാമോദരൻപദപല്ലവതല്ലജത്തിൽ
സാമോദമാതമഹദിയംരതിചേർക്കൂലം
ക്ഷേമോദയംക്ഷിതിവനെന്നുമയൻവന്നു. 8

നാട്ടാർക്കുദീപ്തമരുളംസുരഭ്രമിരുട്ടാം
രാട്ടാത്തരാജ്യഭരവുമഹരിസേവമേലാൽ
നീട്ടാൻതടസ്സമുഖവാക്കുമിവണ്ണമോർത്തു
തിട്ടാശ്മമന്ത്രിവരനായ്ഭരണാത്മമേകി. 9

സൗഖ്യമണ്ണമഞ്ചതലമഞ്ചിതദീപ്തിനാക-
 സാവണ്ണപ്രമാണപുരിയെന്നിവവിടുവൃഷ്ടൻ
 ഹാവണ്ണപ്രകീർത്തിവരൻവനമാശ്രയിച്ചാ-
 നീവണ്ണമാണിഹവിരക്തശുഭസപഭാവം. 10

പാരാകവേപുകൾപരന്നൊരുചന്ദനാദ്രി-
 സപാരാട്ടിലാസ്സുകൃതിതീവ്രതപസ്സിനായി
 ആരാലണഞ്ഞുഹിമമാമലതന്നിൽമുന-
 മാരാജമൗലിശിതികന്ധരനെന്നപോലെ. 11

മന്ദാരകന്ദകരുവിന്ദലതാദിയാലെ
 മന്ദാതപസ്വിതികലൻമഹീധരത്തിൽ
 പൂന്ദാരകേന്ദ്രസമനാംപ്രഭുവിൽപ്രസൂന
 പൂന്ദാഭിപ്പുഷ്പിബഹുശാഖിഗൃഹസ്ഥർജ്ജുനി. 12

ആലേപസൗഖ്യമതിമാത്രമണച്ചിടുന്ന
 മാലേയശാഖികലവുങ്കലിതാനുഭാവം
 പ്രാലേയശീതളസമീരണപോതവുന്തൽ
 കാലോകടുത്തിവൃത്തികുഴുമലപഖേദം. 13

നച്ചാരചന്ദനമരങ്ങളിലാൻചുറ്റി
 യച്ചാപലംപെടുമഹീന്ദ്രരഹോമുഖത്താൽ
 വിച്ചാൻടൻഗരളവാളിവമിപ്പതെല്ലാ-
 മുച്ചാവചൈഷധികൾതത്രതിരസ്കരിപ്പൂ. 14
 മാറുള്ളവർണയുകിൽദൃഢമംഗജാത്തി
 പറുന്നൊരാമലയശൈലശിരസ്സിലേറി

ചൊറുതടസ്ഥമിയലാതെതവസ്സിനായി
മുറുതുനിഞ്ഞൊരുധരാപതിധീരനല്ലൊ. 15

ചൊല്ലുള്ളഭ്രമിവശിവാമണിനല്ലഭദ്-
പ്പപ്പുംപ്രശസ്തുതളസീദളവുസമിത്തം
തെല്ലുംകളങ്കനമരൊരുഗംഗയേയും
വെല്ലുംസരിത്തുമിയലുംസ്ഥലമൊന്നണഞ്ഞാൻ. 16

സപണ്ണാഭമാംമണിഗൃഹത്തിൽവസിച്ചുസച്ച-
വണ്ണാശ്രമാവനവിധായിവസുന്ധരേശൻ
കണ്ണാരിസാരഥി:സമാശ്രയണത്തിനായി-
പ്പണ്ണാശ്രമംചെറുതുതീർത്തിലാവസിച്ചു. 17

കാലേകനൽകനകകമുകിരീടകാന്തി
കോലേണ്ടതാണിജശിരസ്സിൽനി സർഗ്ഗശാന്തൻ
ചാലേജടാവടലമന്നവഹിച്ചുദിവ്യ-
ബാലേന്ദുഭൂഷണകവദ്വിമദ്ദീശോഭം. 18

ശ്രീവിഷ്ണുനാമമരുളിക്കുറയാറകണ്ണ
ഭൂവിൽതെളിഞ്ഞുതളസീമണിമാലികേശംഘം
ആവിശ്വമൊക്കെമധുഭിന്മയമെന്നതന്നെ
ഹാവിശ്വസിച്ചുനവരൻതവമാ ചരിച്ചാൻ. 16

കാമംകളായകമനീയകളേബരൻതൻ
ശ്രീമൽസരൂപതലഭിക്കണമെന്നൊഴുത്തിൽ
ആമനവൻദ്രധമുച്ചഭജിച്ചുദ്വ്യ-
ധാമത്തിലിപ്പുസുകൃതിക്കളുവാകമെല്ലൊ, 20

സപാഹാരനിദ്രകൾവെടിഞ്ഞുരമേശഭക്തി
 സപാഹാകുടുംബിയിലുടൻരിപ്പുഷൾകദംബം
 നീഹാരവണ്ഡമഹിമാംശുവിലെന്നപോലെ
 മോഹാസ്വമററുപമഃലിനിരാകരിച്ചു. 21

വല്ലാതെപാഞ്ഞുജവമിന്ദ്രിയപഞ്ചകത്തിൽ
 ചെല്ലാതെ ചിത്തതുരഗത്തെയിളാമണാളൻ
 മല്ലാരിചാരപദമന്ദരയിൽപ്രകമ്പ
 മില്ലാത്തഭക്തിദൃശവാഹൂരകൊണ്ടുകെട്ടി. 22

വേദാന്തവേദ്യതാപടംഭവനൈകഭൃത്തിൻ
 പാദാന്തമെന്നമകതാരിലുദിക്കമൂലം
 വേദാന്തരായതുഹിനാതപവഷ്വാത
 ദേദാന്തരത്തിലര ചൻവിഷമിച്ചതില്ല. 23

അത്യന്തഭക്തിയൊടുമുക്തിദനായസാക്ഷാൽ
 സത്യസപരൂപനെനിനച്ചുസമാധിനിഷ്ഠൻ
 പ്രത്യഗ്രമാണ്ണിതുവച്ചൊരുപാവപോലെ
 കൃത്യക്ഷമൻചലനമെന്നിയെന്നിന്നിന്ന. 24

ആതുംഗഭക്തിയൊടുവേദശതങ്ങളെങ്ങ
 മോതുംജഗൽപതിയിച്ചുള്ളരമിക്കയാലെ
 കാതുംതപഗക്ഷികളുമാവിഷയഗ്രഹത്തി
 ലേതുംക്ഷിതീശപരനുദക്ഷതപുണ്ടതില്ല. 25

മുക്താഭിശങ്കമതിഭാസ്സിയച്ചുമനീന്ദ്ര-
 മുക്താമണിപ്രകരമദ്ധ്യഗമുദ്ധരത്നം

ദിക്കാകവെച്ചുകൾനിറഞ്ഞമഹാനഗസ്തുപ-
നക്കാലമസ്ഥലിയിലെത്തിയളമുയായി. 26

വാതാപിദൃഷ്ടദിനഃജഗന്മാകാളരാത്രി
വീതാസ്യനാഞ്ചേരിയവിസ്യനെവെന്നവീരൻ
സ്തീതാഭമാകടലിനെസ്വയമാചമിച്ച-
പുതാശയൻനിയതമമ്മുനിമാന്യനാക്ഷം. 27

ആതിഥ്യകാമമാടുതാദൃശമാംതപസ്സിൻ
ഭൂതിക്കുവാസഗൃഹമാമുനിസാവ്വഭൗമൻ
പ്രീതിപ്രകാശമൊടുതത്രപരംസമാധി.
ശ്രീതിങ്ങുമന്യുപതിതൻനികടത്തിലാൻ. 28

തെക്കാണുപാണ്യന്തുപനംമുനിയുവന്നിക്ഷം
ദിക്കാകയാൽദൃശമെഴുന്നൊരുമെത്രീകൊണ്ടോ
സപ്താർദ്ധവേദിവസുധാധവനാചരിക്കും
സപ്താർദ്ധേല്ലതിനാകത്തുകമേല്ക്കയാലോ. 29

ശിഷ്യൻമുനീന്ദ്രമന്നിനിസ്ചുഹമുഖ്യനെന്തു
ദ്രിഷ്ടത്തിലൊന്നുപവരാതിഥിയായ്ഭവിച്ചു
ദിഷ്ടത്തിനുള്ളവഴിയിൽജനതാമനസ്സും
സ്സഷ്ടംചലിക്കുമതുജീവിരഹസ്യമെല്ലോ. 30

കണ്ടാലെവകുമാരിതീദയാഭരങ്ങ-
ളുണ്ടാക്കിടുംമുനിവരിഷ്ടനണഞ്ഞനേരം
മിണ്ടാതെനേത്രവുമടച്ചുസമാധിപൂണ്ടു
കൊണ്ടാവസിക്കുമചലേശനനങ്ങിയില്ല. 31

ചിത്തകാതലാഹരിയിലുള്ളമാർദ്ദുല-
 മകാശ്രവീപതിബഹിഷ്ഠതജാതമൊന്നും
 അകാലമേതുമറിയാതെവസിപ്പതാഹാ
 ധികാരമെന്നുസഹസാമുനിതീർച്ചയാക്കി. 32

കോവീച്ചതീപ്പൊരിയെഴുപടികണ്ണുരുട്ടി
 വേവീച്ചഗാത്രമൊടുതാപസസാർപ്പമേൻ
 പാപിതപമേരിയൊരനീമദഹസ്തിരൂപം
 പ്രാപിക്കയെന്നുവെറുതെറുപനെഴുവിച്ചാൻ. 33

സർപ്പജനനാണമുനിശാന്തനമാണതപ-
 നിർപ്പുണ്ണത്തിലതിദക്ഷനമാണപക്ഷ
 ഗുർപ്പക്ഷമാവശാനായ്തപരിതംകടന്നു
 സർപ്പസഹാപതിയിലുല്കടശാപമേകി. 34

ദോഷംവെടാത്തവൃപനെകൃപയേതുമെന്തെ
 രോഷത്തൊടുംശമിധനാഗ്രണിമാശവിച്ചാൻ
 ജോഷംസപുഴിയിൽവസിപ്പവനംസപവാപ-
 ശേഷംനശിപ്പതിനുസങ്കടമോറുവോകം. 35

ചിത്തംരമേശനില്യാച്ചഭജിച്ചഭക്ത-
 ക്ഷത്തംസമാമരിയപാഞ്ച്യനൃപാലനപ്പോൾ
 മത്തദിവാകൃതികലന്നിതമോജഗത്തിൽ
 മന്ത്രികുടാവിഗതിയെങ്ങിനെനിർണ്ണയിക്കാം. 36

ഒന്നാംഭാഗം സമാപ്തം.

രണ്ടാം ഭാഗം.

(മാ. രാ. രാ. ഉള്ളൂർ എസ്സ് - വാമേശ്വരൻ എസ് - എ- ഡി. എസ്.
എം. ആർ. എ- എസ്സ് - അവർകൾ)

സൂത്രം ചമച്ചുമുനി, തന്നടൈനാവിളക്കും
മാത്രത്തിൽ; മുറുമൊരുജാലവിധിപ്രമാണി-
വേത്രത്തെവീശുമളവെന്നവിധം നൂപന്റെ
ഗാത്രത്തിൽവന്നൊരുപകച്ചുവാഞ്ഞുകൂടാ. 37

കാളിക്കഴുത്തു, വിരിനെഞ്ഞുകനത്തസാല
ത്തോളംവരുന്നതനു, വെണ്മതിതോറാവകൂത്രം,
നീളത്തിൽമിന്നമിരുക്കൈ, യിവയൊക്കെമാറി
ത്താളംപിഴച്ചുതകരാറുപിണഞ്ഞമന്നൻ 38

വമ്പിച്ചവസ്സി, വിശരിച്ചെവിവത്തുളത്തുൺ
കമ്പിട്ടകാലുകൾഗുഹയ്ക്കു, തിരാകമാസ്യം,
തുമ്പിക്കരംപുലകുണ്ടു, മുരണ്ടുനീണ്ട
കൊമ്പിപ്പടി കൈരുകൊടുക്കൊലയാനയായി
(യുഗംകം). 39

തങ്കകിരീടമണിയേണ്ടശിരസ്സുഹാഹാ,
പങ്കംപെടുന്നപൊടികൊണ്ടഭിഷിക്തമായി;
തങ്കമുകാന്തികലരുന്നവെസ്സുമയ്യോ;
വങ്കട്ടിപ്പുണ്ടമഴികൊണ്ടുരലിപ്പുമായി. 40

അങ്കോപവിഷ്ണുവലക്ഷ്മിയകന്നു, തങ്ക-
ച്ചെങ്കോൽവെടി, ഞ്ഞഹഹ! കൈതരുശാഖയേന്തി.

മുകോപിയായമുനിതങ്ങളെമുനിലാന-
തകോലമാൻനിലയാൽധരണീമണാളൻ. 41

ഓ!വന്ദനമുള്ളവകകൊണ്ടെളിയോൻജഗത്തിൻ
ഭാവംപകർന്നാടുവിലാനകളിച്ചുപോകും
ഏവംപരക്കെയറിയിച്ചുവിടത്തിൽനിന്നാ-
പ്പാവംപരങ്ങിയപരങ്ങലിനറമിപ്പു. 42

പണ്ടാപ്പമാന്റെരക്തമയെന്തതിനെത്രമാറ-
മുണ്ടായ്ഞൊടിക്കിടയിൽമന്നവനാനയാൽപോൽ
കണ്ടാലുമിക്കഥകടശ്ശിവരജ്യമാറെ-
ത്തണ്ടാരിൽമാതുതഴുകുന്നുധരാതലത്തിൽ. 43

കട്ടക്കനൽക്കണമുതിപ്പെറ്റുകൾതുറിച്ചു
വട്ടത്തിൽവച്ചു;ചൊടി,പല്ലുകൾകൊണ്ടിറുക്കി,
ചട്ടാരരെയദ്രസമാഷ്ടവപുസ്സുപുണ്ട
മട്ടക്കരിയ്ക്കുതിരിൽമാമുനിയങ്ങുനിൽപ്പു. 44

ആക്കാലനൊത്തമുനിയേയുമടുക്കൽനിൽക്കും-
നാൽക്കാലിതൻവടിവെഴുനരനാമനേയും
ഉഴുക്കാൻകോവമൊടുമോടലോടുംമിഴിച്ചു
നോക്കാൻതുടങ്ങിഗഗനേചരർമാറിമാറി. 45

വമ്പാടുവെട്ടുവളരെശ്ശണമിത്രനാളും
തെമ്പാണ്ടിനാടിനവരത്തിയൊരീന്ദ്രപാലൻ
അമ്പാ!കടുപ്പമിനിമേൽമകടിപദത്തി-
ലമ്പാരിയേന്തിടണമെന്നതുവന്നുവെല്ലൊ. 46

ഘാ! തൽക്ഷമസ്തുണിയലായമതൻമൊഴിക്ക
 ചൈതന്യമേകിയുമിരിപ്പൊരുയോഗിതന്നെ
 വേതന്ധമാക്കിനരപാലനെ! യുച്ചി വെച്ചു,
 കൈതന്നെകഷ്ടമുദക്രിയ ചെയ്തുവെല്ലൊ. 47

വാലിക്കുവാൻകടമയുള്ളവർസംഹരിക്കും
 ജോലിക്കിറങ്ങിടുകിലപ്പാമെത്തുപിന്നെ!
 കാലിക്കുവൻപുലിതൊഴുത്തു! വിളഞ്ഞപുഞ്ച
 വേലിയ്ക്കുതിന്നിടണ, മിങ്ങിനെയാകിലാ. 48

ആകാ ചമിപ്പതിനവാനിധി, കാൽതരിപ്പു
 തീക്കാൻകുലാദ്രിപതിവിസ്ത്രനുമായിമുന്നം,
 കാക്കാവതല്ല! കിടയററിടമാമുനിക്ക
 നേക്കാണൊടുക്കുമൊരുശിഷ്യനിരുന്നവെല്ലൊ! 49

കീഴിൽകഴിഞ്ഞതുകണക്കിനിയുംമലസ്തു-
 മാഴിക്കുമാശരനുമുള്ളമദദ്രവെട്ടി
 വിഴിക്കുമെന്നുബുധരോത്തമമാഷികൊച്ചു-
 കോഴിക്കൊലയ്ക്കൊരുകുറുന്തട്ടിയോങ്ങിയല്ലോ. 50

ഏകദിപത്തെയിവനുംപുതുതായനാക-
 ലോകത്തെരോഷമൊടുകൌശികനും ചമച്ചു.
 ഘാകഷ്ടമെത്രതുലയുണ്ടിരുവക്കു, മോത്താൽ
 ശാകംചചാനനിവനാമുനിരാജരാജൻ. 51

പാലേകുവോൻറെകരവുപകപൂണ്ടുകൊത്തും
 ഘാലേലിമാനമെരിതീക്കിരയാക്കുവോന്നും

ചാലേസുഗന്ധമരളിച്ചരിതാത്ഥമാകം
മാലേ, യമീമലയിലുണ്ടിവരണ്ടുമെങ്ങും. 52

എന്നാലുമതുതമിവന്നവരണ്ടിൽവെച്ചു
മൊന്നാമതിന്റെ ഹൃണമാണരശീകരിപ്പാൻ
നന്നായ്കലാശ, മഥവാകശവന്റെ പൊതു
നൊന്നാംവരുന്നതുവിഃവേക, മറിഞ്ഞുകൂടെ, (ഔശകം)

ആറായ്ജഗത്തിൽമിഴിനീരൊഴുകിത്തുടങ്ങി
കോൻതരത്തിലൊരുകൊമ്പനുമുണ്ടുകൂൽ:
കൂറാൻഗസ്മുനിതന്നപകീർത്തിദേവി
യാദാട്ടിനായിനിമുറക്കെഴുനള്ളിടട്ടെ, 54

ഈമട്ടുമാപ്പാവുമുള്ളുരുകൊള്ളിവാക്കാ
ഭീമക്രിയക്കുചിതമാംസുമവൃഷ്ടിപോലെ
വ്യോമത്തിൽനിന്നുപൊഴിയുന്നൊരുഭാരമേല്പാൻ
സാമത്വമാറുമുനിതൻതലതാഴ്ന്നിന്നു. 55

തുള്ളിക്കഴിഞ്ഞവടുകോമരമോ, കിനാവു
തള്ളിക്കുഞ്ഞിമതുടച്ചെഴുന്നേല്ക്കുവോനൊ
ഉള്ളിൽപെടുന്നൊരുമദപ്പഴവാൻഘൃണതു
തള്ളിച്ചവിട്ടുഗജമൊ, മുനിവർണ്ണനപ്പോൾ. 56

വല്ലാതെവന്നനെടുവീപ്പെടുക്കെതിരുമ്മി
യെല്ലാഽവുമുനിപരക്കെമിഴിച്ചുനോക്കി
ചൊല്ലാവതെത്തുകഥരീൻകഴിഞ്ഞു! വെട്ടി
ക്കൊല്ലാമെടുപ്പാമുയിർന്നൽകവതാണസാധ്യം. 57

അയ്യോശപിഷമിവന്നെന്തൊരുതെക്കുകൊൾ
 മെയ്യോടണച്ചിതാജീവികൾമങ്ങിടന്നു
 വയ്യോതുവാ,നരികിലാനയ്യയന്നുവി-
 ക്കയ്യോടനിന്നുകരുണംവിളിക്കൂട്ടിടുന്നു. 58

കാളായതാത്തിഹരനാകമലാധവന്റെ
 കാളായകാന്തികവരുംകമനീയകായം
 കാളായസന്തെയൊരുകാന്തസമംവിശുദ്ധി-
 സ്സാളായതൽകരിയെയപ്പൊഴുതുവലിപ്പു. 59

അക്ഷയകണ്ടഹഹ!ഞാൻഹതനായ്ചതിച്ചു
 ചിൽക്കാതലന്റെകഥയെന്തിനിയെന്നുചൊല്ലി
 നിൽക്കാൻഞെരുങ്ങിവടിയുന്നിനിലത്തിരുന്ന
 ധിക്കാരമാറുവലതുപ്രലപിച്ചുദാന്തൻ. 60

ഈമന്നനേയുമിവനാണ്ടൊരുപാണ്യഭൂവിൻ
 ശ്രീമനുചത്തിനെയുമെന്റെയശസ്സിനേയും
 ഹാമസരിച്ചുഞൊടിയിൽകരിയാക്കിയില്ലേ
 നീമൽശ്രദ്ധേമതി,നിനക്കിനിവിശ്രമിക്കാ. 61

യോഗപ്പെരുംകടൽകടിക്കിലുമെന്നെവിട്ടീ
 രാഗംനിഴൽപ്പടിപിരിഞ്ഞകലുന്നതില്ല
 ഹാഗംമുമാമതയാ.ത്തിടുമെന്റെനാമ-
 മാഗസ്ഥ,നെന്നമതി,യെന്തിനഗസ്സുനായി? 62

ഹാധിക്കിതെന്തുമറിമായമനല്ലശുദ്ധി-
 സാധിച്ചുവെച്ചുമമചിത്തശശാകനേയും

ബേദമില്ലാത്തപോലെ കടകോപതമസ്സുകേരി.
ബ്രാഹ്മണക്കയോ യവതിയാളെ രജസ്സുപോലെ? 63

നീവത്സ! നിന്നു കരയേണ്ട! വരുന്നതെല്ലാം
ദൈവം വരുത്തുവതു! മന്ത്രി നിമിത്തമാത്രം;
രാചാമെത്തു, മരണോദയമാം; നിനക്കു
കൈവല്യമേകുമൊടുവിൽ കമലാമണാളൻ.; 64

ഇഹമട്ടിലോതിമുനിപോയ ഉവാനയാക-
മാമന്നവൻ മലയമാമലവിട്ടുശീലോ
ഭ്രമണ്ഡലത്തിനൊരു ഭ്രഷണമാം ത്രികൂട-
ശ്രീമൽ ക്ഷമാധരമണാത്തുതെളിഞ്ഞുപാഞ്ഞു. 56

പേത്തിറ്റിരിക്കൊളിവളത്തിടുമാറുമുന്ന
കീർത്തിപ്പെടുന്ന ശിവരങ്ങുവിളങ്ങിടന്നു,
മൃത്തിരായത്തിനനിദാമടിനങ്ങുഃപാകാൻ
തീർത്തു മുന്നുസുഖവാസഗൃഹങ്ങളുപോലെ.; 66

ഇമ്പത്തൊടിലുണിട്ടുത്തിനരജ്ജുപ്പാൻ
വെൺപട്ടുപാൽക്കുടൽ; തലയ്ക്കുണിയായ് ലുരിപ്പാൻ
വമ്പത്തരാശമരണൻ, വളർമുത്തു ചന്ദ്രൻ;
സമ്പത്തൊരുത്തനിതിലപ്പാമെത്തുവേണം? 67

ആകാമധേനുവിനെവിണ്ണിൽ പൃഥാകാപ്പാൻ
നിൽക്കാതെപാൽക്കൊതിപെരുത്തിടുമാദിതേയർ
ഇക്കാശ്രവീധരമണാത്തുപയഃപയേധി
സകാരമേകുവതുസാദരമേറീടന്നു. 68

ആക്കുന്നിലജനഗിരിക്കുപിറന്നൊരോമൽ
 പൊൽക്കുഞ്ഞുപോലിരുചെവിച്ചിറകിട്ടുവീശി
 നിൽക്കുകരികുവിടെയുള്ളവശാഹുദന്തം
 കക്കുന്ന തിന്നുകഴിവാൻതിലെത്തു ചിത്രം. 69

തണ്ടാർകകൾക്കുനടനത്തിന്നുതീർത്തമട്ടി-
 ലുണ്ടാശ്ശിരിക്കുകമൊരുത്തമപ്പുഷ്പവാടി
 പണ്ടായതിൻദ്വ്യതിചരാശരസുന്ദരവാഴ്ചി
 രണ്ടാമതാർക്കമെഴുതാൻപഴുതിട്ടതില്ല. 70

ആരാമണിയകനികേതനമായ്യിളങ്ങു-
 മാരാമഭ്രമിയിലണഞ്ഞവനീന്ദ്രദന്തി
 പാരാതൈതൻപിടികളോടുമടുത്തുകണ്ട
 വാരാകരപ്രതിമവാവിയിലേക്കുപാഞ്ഞു. 71

ഘോരന്ത! ചെറുതിലെഴുംകളിനീർകടിച്ചു
 ദാഹംകെടുത്തുവതിനായ്ത്തുനിയമ്പൊഴുണ്ണും
 ഗ്രാഹംസപകർമ്മലമാരെവിടുന്നുജീവ-
 ഗ്രാഹംകടന്നുകരിയെപ്പിടികൂടികാലിൽ. 72

രണ്ടാംഭാഗം സമാപ്തം.

മൃ ന്നാ ങ്ങ ങ്ങ

(ബ്രഹ്മശ്രീ ഭാഗവതം നീചകണ്ഠൻ നായകി
(രാജാ) തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു)

കുണ്ടീസുതൻമുനികൊടുത്തകടുത്തശാപാൽ
കുണ്ടീശനായുതിമാനമമാജനത്തെ
കുണ്ടീരവീനോരുതീണ്ടലുടൻവലിച്ചു
ഗുണ്ടീരമാകിനസരസ്സിലിറക്കിയത്രെ. 73

ദന്താവളാധിപതിതൻകഴലിൽപിടിച്ചു
തന്താകുമെന്നുശ്രീകിഞ്ചനപാതുനിന്നു
ചന്താരകന്നനാരാചൊങ്ങിവാശാലമായ
പന്മാവിനെപ്പിടികൾകണ്ടിതുപിന്നിലന്നാൾ. 74

ആയത്തിലാത്മപദവേദനയെസ്സഹിച്ചു
തോയത്തിൽനിന്നുകരകേറികരീന്ദ്രനന്നാൾ
ഭ്രൂയസ്കരംമുതലതന്നുടെകന്നിനൊത്ത
കായത്തെയന്നുപിടിച്ചാനകൾകണ്ടിത്തു. 75

ചൊങ്ങീലംകരീകരേറിയടിക്കിലെല്ലാം
മുങ്ങീതടംതിരകളാൽകമലങ്ങളെല്ലാം
മങ്ങീതടീയമധുവിട്ടുമധുവ്രതങ്ങൾ
തിങ്ങീനടുസ്സിലതിരസ്കൃതിനാദമോടും. 76

അല്ലംകരേറിയചനെക്കരിണീസമാസ്രം
ഷ്ടിപ്രംപിച്ചുനാശശക്തിയെടുത്തുകൊണ്ടു്

കുപ്പംവലിച്ചുചിരമെങ്കിലുമുണ്ടു-
മപ്പഞ്ചവാപിഗജരാജനെവിട്ടതില്ല. 77

വാലിട്ടുടിച്ചുജലമാസകലംകലക്കി
കാലിൽകടിച്ചുകടിയൊന്നധികംമുറുക്കി/
സ്തുലിച്ചനക്രതിലകൻകരിച്ചുജരത്തെ
ചാലിൽ ചലൽക്കിതിവിടിച്ചുവലിച്ചിറക്കി. 78

വട്ടംപിടിച്ചുചവിവക്രമയത്തിവാൽമേൽ
വെട്ടണികുത്തിനെടുതായകരംചുരുട്ടി
പുഷ്പപ്രതാപനടലോറമൊതുക്കിയോടി-
പ്പെട്ടന്നുചെന്നുകരതൊട്ടുകരിപ്രധാനൻ. 79

കൂലംമുതല്ക്കുനടുവോളമിളേന്ദ്രനക്ര-
കോലങ്ങൾകൊണ്ടുതടവായിസരോവരത്തിൽ
നീലങ്ങളാംശിലകൾകൊണ്ടാലിമുട്ടുപോട്ട-
പോലന്നുകണ്ടുഗഗനേ ചരകിന്നരന്മാർ. 80

വാലക്കരക്കുയറുമ്പുചരൻവലിച്ചാൽ
കൂലദൂമംതൊടുമിപ്രേവരൻവലിച്ചാൽ
സ്തുലപ്രഭാവരവർജീവനണഞ്ഞപോതം
പോലത്തടദിതയമാശുചരിച്ചുതാനെ. 81

ഒന്നിച്ചയ്യുമപനൊടുംമലപുകുവാനം-
യ്ക്കുന്നിച്ചകാമമൊടുനിന്നകരേണവഴ്കും
അന്നിച്ഛവിട്ടലമനാഥകുളായ്ക്കനസ്സും
മന്ദിച്ചുകാനനമണഞ്ഞുവിശപ്പുതലം. 82

കോടിക്കരേമിഭൂമംബുവിലാശുവിനെ-
 ച്ചാടിക്കുമാമുതല, ജോലിയവകിതെന്നം
 കൂടിക്കഴിച്ചിലിരുഭാഗവുമുള്ളതു
 കോടിക്കുപൊങ്ങി, നടുവിൽ തടവുള്ളമൂലം. 83

കുണ്ടിരകുണ്ടിമയസേതുവിനപ്പാത്തായ്
 വൻഭീതിയോടുമൊരുമീൻപിടവെട്ടുഴന്നാൾ
 തൻഭീരുവിൻഗതിതിരാത്തുനടന്നിടുന്നു
 ഗുണ്ടിരനാംശഹരമൊന്നിതിനപ്പാത്തു്. 84

ഏവംവിധംജലചരങ്ങൾനിജേഷ്ടയോഗം.
 ഭാവംവഹിച്ചുകരനക്രമണനിമിത്തം
 ഇവണ്ണമാംസമരമോയിരമുണ്ടുകാല-
 മാവമ്പരാടി, യുടൽവാടിമഹാത്തിരേടി. 85

നിത്യാശനപ്രകൃതിയാംശജവന്നുദൈവ-
 ഗത്യാഭവിച്ചിതുദുരന്തമഹോപവംസം
 വ്യത്യാസമിത്രദിനചയ്യിലുരുവിച്ചി-
 ടുത്യാമയേനമരിയാഞ്ഞതുതൽപ്രഭാവം. 86

ഇല്ലാതായനശനാൽപിശിതാദിയെന്നും
 വല്ലാതെചോര, മുതലത്തടിയൻകുടിച്ചാൻ
 ചൊല്ലാവതല്ലവദിവേദനദേഹമെല്ലാ-
 മെല്ലായിസന്ധികൾകഴഞ്ഞിതഴിഞ്ഞുബന്ധം. 87

വേനല്ലമന്നിടമതിൽജലമെന്നപോല-
 ന്നാനജ്ജുകായബലമാസകലംകുയിച്ചു.

ദാനത്തിനാലനിശമാർദ്ദ്രതയാണ്ടഗണ്ഡ.
സ്ഥാനത്തുനേത്രജചമാക്രമണത്തുടങ്ങി. 88

നാനാടവീ ചരമഗാധിപശാസനംചെ
സ്താനാടലേതുമണയാത്തമഹാഗജേന്ദ്രൻ
സ്മനാടവീനടുവിടെന്നുദ്ദയംവിസൃ
സ്മനാടവീലസിതവാപിയെനിശ്ചയിച്ചാൻ. 89

വാചാട്ടുവാൻമധികംചെവിയാട്ടുവാൻ
മേലാതശക്തതപെരുത്തഴമകുരീന്ദ്രൻ
മാലാകമാശിയിചണാത്തു ചിരാലതിന്റെ
കൂലാനസാരമതിടുർല്ലഭമായറിഞ്ഞു. 90

ചിന്തോദയമുഴുകിയോടുമവന്റെചിത്ത
മെന്തോപുരാകൃതമഹാസുകൃതപ്പഴുപ്പാൽ
മന്തോരഗേന്ദ്രശയനൻതിരുമേനിയാകും
ചിന്തോപലത്തിലുടൻനാന്നുതടഞ്ഞുനിന്നാൻ. 91

അമ്പിൽകരൾപ്പരിചിതൻഭഗവാനെനേരെ
മുമ്പിൽകരിപ്രഭമനോനിനവാലിരുത്തി
തുമ്പികരത്തിലരവിനമുത്തുകിഞ്ചിൽ
കമ്പിട്ടുനിന്നുകസ്മാച്ഛനമോ ചരിച്ചാൻ. 92

ഗാന്ത്രന്നനച്ചുകുളർനീരിലടച്ചിതലം
നേത്രംസദോജനിധിയാകിനകജ്ജികത്തി
സ്തോത്രംജപിച്ചമനസാരചിതാനുകമ്പാ
പാന്ത്രത്തിലേക്കുകസ്മപ്രചയംപകർന്നാൻ. 93

ലോകാധിനായക! വലഞ്ഞനിരാശ്രയാണാം
 ശോകാവഹാരക! മഹാഷനിദാഘമേഘ!
 നാകാധിപപ്രഭൃതിസർവ്വസുരോത്തമാനാ -
 മേകാശ്രയംതവപദംശരണംപ്രപദ്യേ. 94

ദൃഷ്ടവ്രജത്തിലവലേപമടക്കുവാൻ
 ശിഷ്ടാവലിഷ്ടശിവമെന്നമണയ്ക്കുവാൻ
 പുഷ്ടാവകാശമവരണയൊകനക്ര -
 ദേഷ്ടാംബ്രിയമടിയനെപ്പരിപാഹിവിഷ്ണോ! 95

നിൻഭക്തനാകമരോഹിതവംശനാഥ -
 ഡിംഭൻറവാകിനന്ദതപമണത്തിടായ്യാൻ
 സ്കന്ദത്തിൽനിന്നലറിവന്നുവതീണ്ണനായ
 ജ്യംഭൽപ്രഭാപടലമേ! സതതംനമസ്സേ. 96

രേഖിശ്ചനായക! ഭവാൻ ചരണാശ്രിതന്മാ
 കാവിശ്വമായതൊഴിലൊക്കെയെടുക്കുമല്ലൊ
 ആവിഷ്ണുപന്ത്യാഡിതിമാംകരകോറിടാഞ്ഞാൽ
 ഭാവിഷ്ണുണത്തിലിതുസംഗതിയാകയില്ല. 97

ഇക്കണ്ണരത്തിനെടുതല്ലഴുനീറുഭ്രമേഘ
 നിൽക്കുന്നതിന്നു, മുടലേന്തു കഭാരമായി
 മുഷ്ടുള്ളൊരീമുതലപാരമഗാധതോയെ
 മുക്കുംവിളംബമണയാഗണിയാതിരുന്നാൽ. 98

പണ്ടാചരിച്ചുപലമാതിരിയുള്ള കുറും
 കൊണ്ടായിരിക്കുമടിയന്നപകാരമേവം

ഉണ്ടായിവന്നതതിനാലഖിലംക്ഷമിച്ചെൻ
തണ്ടാർദളാക്ഷ!ലഘുമാംകരകേറിയാലും. 99

ആകണ്ഠമംബുവിൽമാഞ്ഞുമടിയദേഹം
ഹാ!കണ്ടകൻറവലിൻ!ത്തിയതില്ലതാനും
ശ്രീകണ്ഠസേവിതതവാശ്രിതനാകമെൻറ
മാൽകണ്ടുകാക്കുകയിവൻദയനീയനെന്നാൽ. 100

ഘൃവംസ്തുതിച്ചുകസുമാച്ഛനചെയ്തിടുന്നോ
രാവമ്പകന്നകരിതന്നുടെഹസ്തുദണ്ഡം
ദേവൻപിടിച്ചുകരകേറി,യയച്ചഭീമാ
രാവംസ്വചക്രമനക്രവരൻറനേരെ. 101

ഹസ്തീശപരൻമിഴിമിഴിച്ചുദശാന്തരാളെ
കത്തിജപലിച്ചമഹനീയമഹസ്സുകണ്ടു
ദന്തീത്ഥചാരുജചിമണ്ഡലമല്യഭോഗേ
വത്തിച്ചിടുന്നപുരുഷാകൃതികണ്ടുപിന്നെ. 102

മിത്രാതിദീപ്തമകുടത്തിനടുത്തുഗോപീ
ചിത്രാച്ചികംകനിവിപുളിയിടുംകടാക്ഷം
ഹസ്താവലംബിദരവന്മഗദാദിയാകും
ശസ്തായുധാവലിവിശാലമുഃകവാടം. 103

ശ്രീവത്സമെന്നമുരുകൗസ്തുഭദ്രിവൃത്തം
ഭാവപ്രസാദവിശൂനസ്തിതമഗവക്രം
വാൽവച്ചുടുത്തഹരിതാംബരമിപ്രകാരം
ഭൃത്തസമാമിഗരുഡോപരിഭൃഷ്ടനായി. 104

ചക്രത്തിനാലഥചിദാരിതദേഹനാകം
നക്രത്തിൽനിന്നൊരുചമാനുജവായിദിവ്യൻ
ശക്രാനുഭാവംബ്രിതൊഴുതാത്മ ചരിത്രമോതി
നിഷ് ക്രാന്തനായജിതനെസ്തുതിചെയ്തചെയ്തെ. 105

അന്യതപമോടുമിഹദേവലവിപ്രശാപ
ബന്ധത്തിനാൽമുതലയായിരതേടിടുമ്പോൾ
ഗന്ധദീപത്തിനെവലിച്ചിതു,യുഗുവെന്ന
ഗന്ധച്ഛനാമടിയനെനുമവൻകമിച്ചാൻ. 106

ആനന്ദതനുസൈന്ദ്രവതമാമണാമുൻ
താനുജകൂടവിൽവച്ചുകൊടുത്തുകൊണ്ട്
വീനപ്രസാദനവനെഗൃഹ്യൻറപ്പുഷു
സ്ഥാനത്തു:കാറിൻ ജലോകമണച്ചുവേഗാൽ. 107

ഹാരാവലീമകരകണ്ഡലവന്ദ്രമാലാ
ഹീരാഞ്ചിതൻകര ചതുഷ്ടയികൗസ്തുഭാസ്ത്രൻ
നാരായണൻറനവപാഷ്ഠനാഥനായി
ക്ഷീരാശിമധ്യഭൂവിവാണസുഖംകരീന്ദ്രൻ. 108

പൃരിച്ചഭക്തിയൊടുനിത്യവുമേകവാറ
മാരിച്ചരിത്രമുരിയാടുവതായവൻ
നീരിൽഭയംവരികയില്ലമുക്തലോകെ
ഭൂരിപ്രമോദമണയാമവസാനകാലെ. 109

സ മ ഞ ങ്ങ ഴ്.

ശ്ലമേസ്തു.
